

Metodologia oceniania projektów i inicjatyw jako dobrych praktyk

1. Podstawową funkcją Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości jest rozpowszechnianie dobrych praktyk przy zapobieganiu przestępczości.
2. Niniejsza metodologia stanowi pomocne narzędzie dla Państw Członkowskich przy ocenie inicjatyw i projektów pod kątem możliwości ich rozpowszechniania i została zaakceptowana przez Radę EUCPN 18 października 2005 roku.
3. Metodologia ta została tak opracowana aby zachęcać do wymiany informacji, ze świadomością jednak, że poziom doświadczenia i wiedzy na temat prewencji kryminalnej różni się w poszczególnych Państwach Członkowskich oraz że implementacja musi być możliwa nawet przy skromnych zasobach.

Kryteria oceny

4. Aby stać się przykładem dobrej praktyki, inicjatywa / projekt powinien spełniać następujące kryteria. Powinien on
 - a. być odpowiednio opracowany
 - b. dotyczyć zapobiegania przestępczości
 - c. być zrealizowany w Państwie Członkowskim UE
 - d. wzbudzić zainteresowanie innych Państw Członkowskich
 - e. dawać możliwość odtworzenia
 - f. zakończyć się sukcesem

Wspomniane kryteria są opisane bardziej szczegółowo poniżej:

- a. odpowiednie opracowanie projektu – to znaczy w sposób który umożliwia ocenienie wpływu jaki wywarł. Projekt musi mieć jasno wytyczone cele, zawierać opis podjętych działań wraz z wytłumaczeniem w jaki sposób prowadzą one do osiągnięcia wytyczonych celów. Dodatkowo inicjatywa powinna być tak opracowana aby można było obiektywnie ocenić jej rezultaty. Na przykład pilotaże powinny być tak przeprowadzane, aby dało się wyciągnąć w miarę pewne wnioski co do ludności, którą pilotaż obejmuje.
- b. temat musi dotyczyć prewencji kryminalnej – to znaczy „tradycyjnej” przestępczości jeśli chodzi o działania i ich efekty. „Tradycyjna” przestępczość obejmuje szeroki wachlarz przestępstw i wykroczeń, które wywierają wpływ na codzienne życie obywateli. Projekty mogą dotyczyć:
 - czynników które zwiększają ryzyko, iż osoba będzie zamieszana w przestępstwo („przyczyny” przestępczości)
 - podejścia sytuacyjnego, które utrudniają popełnianie przestępstw, sprawia, że jest ono bardziej ryzykowne lub mniej opłacalne
 - środków, które zapobiegają wiktyimizacji lub powtórnej wiktyimizacji
 - środków, które zapobiegają ponownemu popełnianiu przestępstw
 - zniechęcania do popełniania przestępstw
 - środków, które zwiększają poczucie bezpieczeństwa wśród społeczeństwa jak również realnie redukują zjawiska przestępcze
 - akcji zwalczających zachowania aspołeczne, anty-obywatelskie, które mogą prowadzić do zachowań o charakterze przestępczym
- c. realizacja w Państwie Członkowskim UE – brak komentarza
- d. wzbudzanie zainteresowanie innych Państw Członkowskich – brak komentarza

- e. możliwość odtworzenia – to znaczy może być skopiowany lub zaadoptowany do realizacji w innym miejscu. To oznacza, że nie powinien być zależny od nakładu dużych środków, unikalnych rozwiązań prawnych, udziału konkretnych osobistości lub innych specyficznych okoliczności.
- f. zakończyć się sukcesem – to znaczy :
 - została przeprowadzona ewaluacja oceniająca rezultaty
 - ewaluacja była obiektywna i sprawiedliwa
 - rezultaty ewaluacji powinny wskazywać, iż wyznaczone cele zostały osiągnięte
 - ewaluacja powinna wykazać, że cele osiągnięto dzięki podjętym działaniom

Obiecujące nowe inicjatywy

- 5. Przykłady obiecujących nowych inicjatyw także mogą być uznane za dobre praktyki gdy projekt spełnia pięć wymienionych poniżej warunków:
 - powinien być odpowiednio opracowany
 - powinien dotyczyć zapobiegania przestępczości
 - powinien być realizowany w Państwie Członkowskim UE
 - powinien wzbudzić zainteresowanie innych Państw Członkowskich UE
 - powinien dawać możliwość odtworzenia
- 6. Jeśli chodzi o kryterium sukcesu, projekt powinien spełniać następujące kryteria:
 - powinien być rozpoczęty proces ewaluacji (może być częściowa)
 - początkowe albo częściowe rezultaty powinny wskazywać, iż cele są osiągane
 - proces ewaluacji (może być częściowa) powinien się zakończyć nie później niż po upływie 24 miesięcy od rozpoczęcia inicjatywy

Proces selekcji

- 7. Selekcja przykładów dobrych praktyk ma miejsce na szczeblu krajowym. Dokonują jej Krajowe Komisje. W ich skład powinny wchodzić osoby o odpowiednich kwalifikacjach, wiedzy i doświadczeniu.
- 8. Zarówno za stworzenie Krajowych Komisji jak i ich efektywne działanie odpowiedzialny jest Krajowy Przedstawiciel EUCPN.
- 9. W celu zapewnienia spójności w procesie decyzyjnym, następujące procedury powinny być przestrzegane:
 - standardowe „narzędzie oceny” służące zarówno do oceny projektu jak i zebrania informacji o nim (Aneks A)
 - standardowe wytyczne dla Krajowych Komisji (Aneks B)

Przedkładanie zgłoszeń

- 10. Za przekazanie zespołowi ds. strony internetowej EUCPN (eucpn@homeoffice.gsi.gov.uk) projektów wybranych przez Komisje Krajowe w celu umieszczenia ich w bazie danych, odpowiedzialny jest Krajowy Przedstawiciel.
- 11. Wszystkie zgłoszenia muszą zawierać krótki jednozdaniowy opis celu projektu – pojawi się on podczas wstępnego wyszukiwania aby ułatwić poszukującemu decyzję czy otworzyć dany projekt
- 12. Projekty zgłoszeniowe muszą także wskazywać w jakiej kategorii powinny się pojawiać podczas wyszukiwania. Jeśli projekt nie może być zakwalifikowany do

żadnej już istniejącej kategorii w bazie danych, projekty mogą być przekazywane wraz z prośbą o dodanie nowej kategorii do listy.

13. Ponieważ nie ma standardowego formatu wg którego projekty powinny być przekazywane do umieszczenia w bazie danych, muszą one zawierać standardową stronę główną z krótkim streszczeniem, które będzie się pojawiać po otwarciu dokumentu. Informacje tam zawarte muszą być krótkie i nie mogą przekraczać jednej strony.
14. Szablony z opisem projektu i kategorii oraz ze standardową stroną główną, wraz z wypełnionym przykładem znajdują się w Aneksie D.

Okresowe przeglądy

15. Jest bardzo istotne, aby Państwa Członkowskie okresowo dokonywały przeglądu wprowadzonych przez siebie projektów. Są one odpowiedzialne za ich usuwanie, wprowadzanie zmian i poprawek oraz ich uaktualnianie.
16. Główne projekty powinny być poddawane przeglądowi co 24 miesiące. Proces przeglądu powinien zawierać odpowiedzi na następujące pytania:
 - Czy problem, którego dotyczy inicjatywa nadal jest istotny?
 - Czy inicjatywa nadal odnosi sukcesy i osiąga swoje cele?
17. Jeśli odpowiedź na jedno z tych pytań jest negatywna, inicjatywa powinna być usunięta z bazy danych. Jeśli odpowiedzi na obydwa pytania są twierdzące, należy odpowiedzieć na kolejne:
 - Czy informacje wymagają poprawek (na przykład zmieniły się punkty kontaktowe) ?
 - Czy pojawiły się nowe dane dotyczące inicjatywy, które powinny być dodane?
18. Jeśli odpowiedzi na obydwa pytania są negatywne, inicjatywa może pozostać niezmienną. Jeśli odpowiedź na jedno z tych pytań jest twierdząca, wymagane jest jej uaktualnienie. Jeśli nie jest ono możliwe, należy się zastanowić na usunięciu projektu.
19. Co sześć miesięcy powinny mieć miejsce przeglądy i uaktualnienia wszystkich „obiecujących nowych inicjatyw”. Gdy pełny, końcowy raport jest gotowy inicjatywa powinna zostać usunięta z tej kategorii i dodana do głównych projektów (jeśli odniosła sukces) lub wykasowana (gdy zakończyła się porażką). Po 12 miesiącach bez żadnych uaktualnień inicjatywa powinna zostać usunięta z bazy danych.
20. O to aby przeglądy były robione dba Krajowy Przedstawiciel. Odpowiedzialny jest również za informowanie zespołu ds. strony internetowej EUCPN o konieczności uaktualnienia, poprawienia lub pozostawienia bez zmian projektów.

Generalny Przegląd

21. Członkowie Komitetu Badań i Walidacji przeprowadzą proces przeglądowy i ocenią wybrane inicjatywy z bazy danych. Pozwoli to na upewnienie się czy metodologia jest właściwie stosowana oraz czy wymaga ona rewizji.

Aneks A

Schemat do oceniania inicjatyw dla Komisji Krajowych

Czy projekt jest prawidłowo opisany?

Czy cele są jasno wyznaczone?
Czy działania lub interwencja jest dobrze opisana?
Czy posiada uzasadnienie, dlaczego projekt powinien się udać?
Czy projekt jest tak opracowany, że da się ocenić jego rezultaty ?

NIE

TAK

Czy projekt, działania z nim związane oraz jego rezultaty dotyczą prewencji kryminalnej?

Czy projekt dotyczy „tradycyjnej” przestępczości, to znaczy szerokiego wachlarza przestępstw i wykroczeń, które wywierają wpływ na codzienne życie obywateli?

Czy projekty dotyczą, któregoś z podanych poniżej zagadnień:

- czynników które zwiększają ryzyko, iż osoba będzie zamieszana w przestępstwo („przyczyny” przestępczości)
- podejścia sytuacyjnego, które utrudnia popełnianie przestępstw lub sprawia, że jest ono bardziej ryzykowne lub mniej opłacalne
- środków odstrasżających przestępców (egzekwowanie prawa i sankcje karne) i zniechęcania do popełniania przestępstw
- środków, które zmniejszają poczucie braku bezpieczeństwa oraz występowania przestępczości,
- zmniejszania oraz likwidacji zachowań chuligańskich i aspołecznych, które mogą prowadzić do zachowań o charakterze przestępczym

NIE

TAK

Czy projekt był realizowany w państwie członkowskim UE?

NIE

TAK

Czy projekt wzbudzi zainteresowanie innych Państw Członkowskich?

NIE

TAK

Czy jest możliwość odtworzenia projektu?

Czy jest on zależny od nakładu dużych środków, unikalnych rozwiązań prawnych, udziału konkretnych osób lub innych specyficznych okoliczności, które wykluczyłyby wprowadzenie takiego samego projektu lub podobnego w innym kraju?

NIE

TAK

Czy projekt zakończył się sukcesem?

Czy została przeprowadzona ewaluacja oceniająca rezultaty?
Czy metodologia ewaluacji była obiektywna i sprawiedliwa?
Czy rezultaty projektu wskazują na to, iż wcześniej wyznaczone cele zostały osiągnięte?
Czy analiza potwierdza, że cele zostały osiągnięte dzięki podjętym działaniom?

NIE

TAK

DOŁĄCZYĆ PROJEKT DO BAZY DANYCH

ODRZUCIĆ PROJEKT